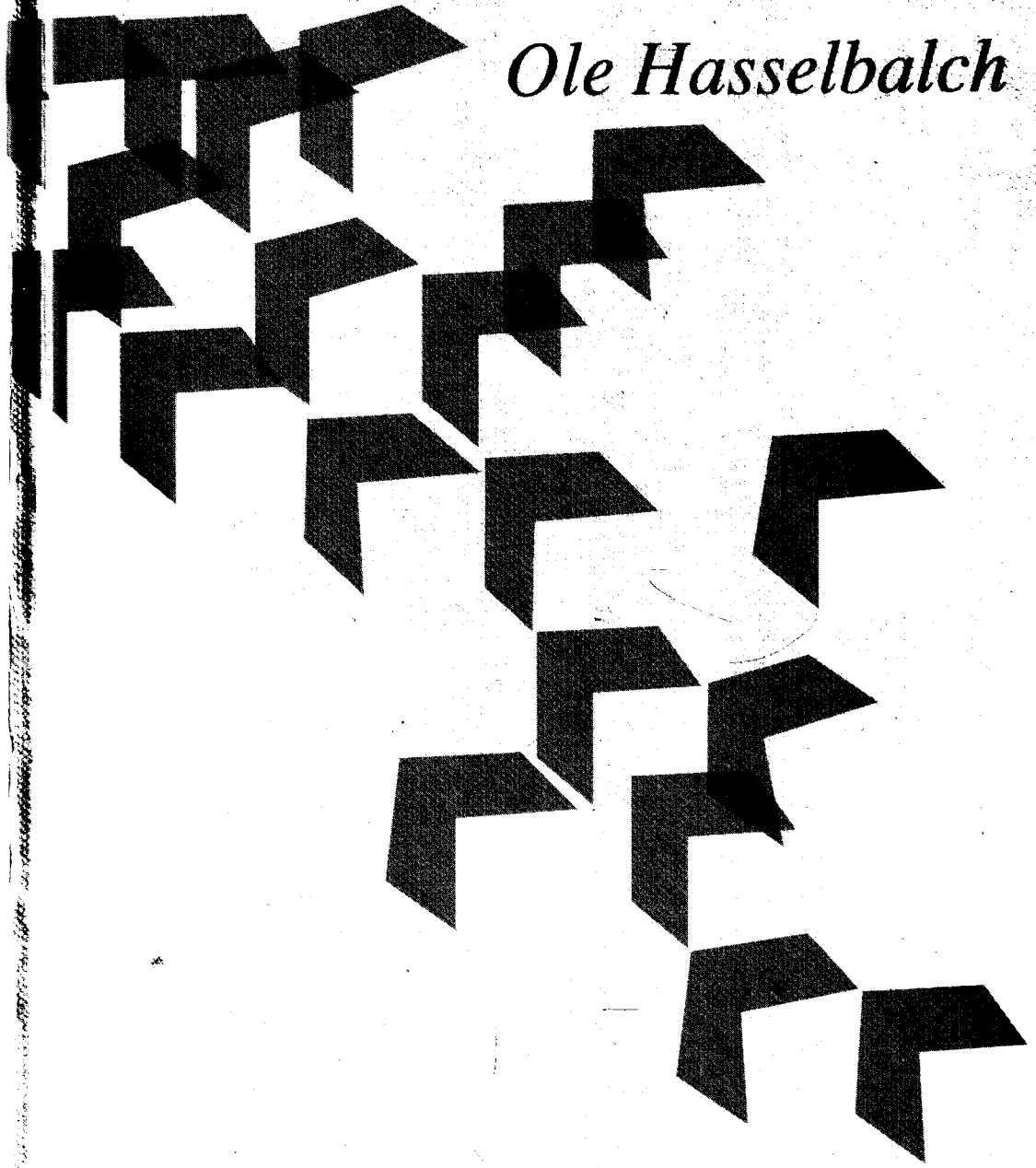

Ole Hasselbalch

Indholdsfortegnelse

Forord	11
<i>Afsnit I: Introduktion til foreningsretten</i>	13
1. Det organiserede samvirke i dansk ret	14
2. Fremstillingens genstand – den ideelle forening	21
3. Foreningsrettens kilder	26
A. Den private foreningsret	27
B. Særligt om organisationer med offentligretligt grundlag	33
4. Appendix: Organisationer og samfund	37
A. Generelt	37
B. Foreningsfriheden	41
C. Beskyttelsen af udenforstående mod foreningsdispositioner	46
<i>Afsnit II: Foreningens etablering, forandring og ophør</i>	49
1. Stiftelsen	50
2. Ændringer i foreningsforholdet	56
3. Foreningens opløsning	68
4. Fusion	72
5. Deling af foreninger	76
<i>Afsnit III: Medlemsforholdet</i>	79
1. Etablering af medlemsforhold	80
A. Normaltilfældene	80
B. Retskrav på optagelse?	83
a. Generelt	83
b. Den væsentlige interesse i optagelse	86
c. De gyldige optagelsesbetingelser	92
C. Pligtmæssigt medlemskab	100
2. Medlemskabets opløsning	102
A. Udmeldelse	102
B. Eksklusion	107
C. Andre tilfælde	119

<i>Afsnit IV: Foreningsorganer og styringsfunktioner</i>	120	B. Foreningens skattemæssige stilling	201
1. Alment oligarkiske og demokratiske foreninger	121	C. Forsikringspligten	203
A. Oligarkiske foreninger	121	D. Særlige regler om foreninger, der driver erhvervmæssig virksomhed	204
B. Demokratiske foreninger	122	E. Lov om fonde og visse foreninger	205
2. Den højeste foreningsmyndighed i demokratiske foreninger: Generalforsamlingen	127	<i>Afsnit VII: Ansvar</i>	209
A. Generalforsamlingens etablering – indkaldelsen	128	1. Erstatningsansvaret	210
B. Gennemførelsen – den formelle ramme for forhandlingerne – medlemsrettigheder på generalforsamlingen	130	A. Foreningens ansvar	210
a. Forhandlingernes ledelse: Dirigenthvervet	130	B. Foreningsorganernes personlige ansvar	214
b. Medlemsrettighederne	133	a. Foreningsledelsen	215
c. Den formelle beslutningstagen	138	b. Medlemmerne, revisorerne og foreningsfunktionærerne	223
d. De enkelte dagsordenspunkter	140	2. Strafansvaret	224
C. Generalforsamlingens kompetence – den formelle minoritetsbeskyttelse	141	<i>Afsnit VIII: Afgørelse af stridigheder</i>	227
D. Mangelfulde generalforsamlingsbeslutninger	145	1. Voldgiftsaftaler i foreningsforhold	231
3. Den daglige ledelse i demokratiske foreninger	149	2. Selvstyrets grænser	235
A. Bestyrelsen	149	3. Oversigt: Domstolenes kompetence i foreningstvister	242
a. Valg og konstituering m.v.	149	4. Organisationer, der varetager offentlige forvaltningsopgaver	243
b. Bestyrelsens arbejde – beslutningsprocessen	152	<i>Afsnit IX: Sammenkædede foreningsstrukturer</i>	245
c. Bestyrelsens kompetence over for andre foreningsorganer	155	<i>Summary</i>	253
B. Den ansatte stab	158	<i>Bilag:</i>	259
4. Revision og kontrol	159	I. Eksempler	259
<i>Afsnit V: Medlemsvilkårene</i>	162	– Tegningsliste	260
1. Medlemmernes pligter	163	– Protokol fra konstituerende generalforsamling	261
2. Medlemsrettigheder	169	– En foreningsvedtægt	262
3. Foreningsdispositioner kontra enkeltmedlemmets ret – vilkårsændringer og materiel minoritetsbeskyttelse	171	– Indkaldelse til ordinær generalforsamling	267
A. Foreningsvedtægten som værn	174	– Generalforsamlingsreferat	268
B. De af foreningsaftalen uafhængige retskrav	177	– Bestyrelsens forretningsorden	269
C. Almene retshensyn	178	– Bestyrelsesreferat	270
<i>Afsnit VI: Forholdet udadtil</i>	184	– Stemmefuldmagt	271
1. Hæftelsen for aftaler med foreningen – dennes retsevne	185	– Revisionsberetning	272
2. Tegningsfuldmagten	187	II. Lovgivning om foreningsforhold	273
3. Foreningen som part i retssager	192	– Uddrag: Grundloven	273
4. Freds- og æreskrænkelser i relation til foreninger beskyttelsen af navn og kendetegn	194	– Lov om foreningsregisteret	273
5. Særlige forpligtelser i henhold til lovgivningen	197	– Bekendtgørelse om anmeldelse mv. til foreningsregisteret	274
A. Offentlige aktiviteter underkastet restriktioner	197	– Uddrag af bekendtgørelse om henlæggelse af visse beføjelser til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen	275

- Bekendtgørelse om takster for foreninger	276
- Uddrag af lov om fonde og visse foreninger	276
- Lov om afskedigelse på grund af foreningsforhold	278
- Finske lov om foreninger	280
III. Afgørelsesresumeeer	293
<i>Litteraturliste</i>	375
<i>Emneregister</i>	380

Forord

»Foreningsret« indeholder en beskrivelse af de regler, der omgærder de såkaldt ideelle foreninger, dvs. foreninger og organisationer, der virker til opnåelse af ideelle mål og ikke (som f.eks. de traditionelle andelsforeninger) for tilvejebringelsen af økonomisk gevinst. Fremstillingen er koncentreret om de retsregler, der får foreningen til at fremstå som juridisk person med egen identitet, dvs. principperne for den interne organisation og styring og for denne juridiske persons optræden i forhold til omverdenen. I en vis udstrækning er samtidig forholdet til offentligretlig lovgivning, som kan blive aktuell i foreningens daglige virke, blevet berørt. Denne lovgivning ligger imidlertid uden for fremstillingens naturlige område, og redegørelsen er derfor ret løselig på disse punkter. Det samme gælder redegørelsen for retsproblemer, som mest naturligt hører hjemme i en anden sammenhæng, f.eks. forskellige spørgsmål af immaterialretlig art.

I øvrigt er der søgt draget fordel af den omstændighed, at der inden for dette felt hersker en meget høj grad af skandinavisk retsenhed. De opstillede antagelser hviler således i stor udstrækning på gennemgang af materiale fra de øvrige nordiske lande. I indledningen til de enkelte afsnit/underafsnit er medtaget henvisninger til den almindelige litteratur på området. Denne bør ofte suppleres med de synspunkter, der er fremkommet i anmeldelser af de refererede værker. Disse anmeldelser er nævnt i litteraturlisten bagerst i bogen. I de litteraturhenvisninger, som gives i de enkelte afsnit, er også ofte medtaget fremstillinger fra tilgrænsende retsområder, som dog kan være til en vis nytte. Afgrænsningen af, hvad der i så henseende er medtaget, har i sagens natur været temmelig skønsmåssig. Hvor en fremstilling har omfattet flere samvirkeformer, er der i reglen kun henvist til de dele, der vedrører ideelle foreninger.

Af hensyn til overskueligheden er refererede enkeltafgørelser i reglen ikke detailbehandlede, men vægten ligger tværtimod på forsøget på at udfælde de »statistiske« tendenser, som afspejler sig i afgørelsesmaterialet.

For hjælp ved det ikke særlig taknemmelige arbejde med færdiggørelsen af manuskriptet takker jeg institutsekretærerne Hanne Christensen og Mona Nørgaard.

Humblebæk i august 1991

Ole Hasselbalch